

- збірник наукових праць. – 2011. – Вип. 1 (19). – С. 142–146. – Режим доступу : <http://pbo.ztu.edu.ua/article/view/43237>.
2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 р. № 996 – XIV.
 3. Лукановська І. Р. Адаптація фінансової звітності України до вимог міжнародних стандартів та законодавства Європейського Союзу [Електронний ресурс] / І. Р. Лукановська // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Економіка. – 2015. – Вип. 1(2). – С. 321-324. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuues_2015_1%282%29__67.
 4. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансової звітності» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/929_013.
 5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 року № 73 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.
 6. Про затвердження Порядку подання фінансової звітності [Електронний ресурс]: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2000 року № 419/п. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua>
 7. Проект Тасіс «Навчальна програма з бухгалтерського обліку в Україні» [Електронний ресурс]: Семінар для бухгалтерів (методичний матеріал). – Режим доступу : <http://www.ufraa.org/files/content/Tasis.pdf>. – 274 с.
 8. Циган Р. М. Перспективи переходу України до міжнародних стандартів фінансової звітності // Р. М. Циган, І. В. Кашуба // Вісник ЖДТУ. – 2009. №1(47). – С. 145-147.

Шафранська Л. Т.

кандидат економічних наук, старший викладач
Тернопільський національний економічний університет
м. Тернопіль, Україна

АДАПТАЦІЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ СИСТЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ ДО МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ

В умовах сьогодення, коли міжнародні економічні відносини набувають стрімкого розвитку, одним із головних джерел прийняття вірних управлінських рішень виступає подання достовірної і своєчасної інформації її користувачами.

За останній період часу все більше уваги світовою спільнотою приділяється запровадженню Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ). В багатьох країнах світу, це пояснюється тим, що в умовах міжнародної інтеграції і глобалізації МСФЗ посідають важливе місце в розвитку стійких міжнародних відносин між країнами.

Під час інтеграції України до Європейського союзу, щоб забезпечити стійкий економічний розвиток, наша держава розпочала реформи національної системи бухгалтерського обліку та звітності. Адже проведення такого роду реформ дозволить усунути економічні та торгівельні бар'єри, які існують на сьогодні, а також залучити іноземних інвесторів.

Соціально-економічні перетворення, що здійснюються сьогодні в Україні, визначають необхідність формування ефективної системи бухгалтерського обліку та звітності як однієї з важливих умов покращення економічної ситуації в країні.

В нашій державі, в умовах євроінтеграції, з ціллю ефективного впровадження МСФЗ, потрібно вирішити такі проблематичні питання:

- з метою ефективного впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності потрібно узгодити норми міжнародних стандартів з існуючими в Україні Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку [1; 2], розробити, тобто створити нормативну базу МСФЗ для України, для того, щоб не було подвійної системи фінансової звітності (як сьогодні в Україні – бухгалтерський та податковий облік). Розробити Інструкцію по переходу підприємств України на міжнародні стандарти фінансової звітності.

- загальноприйняті принципи бухгалтерського обліку України привести у відповідність до міжнародних стандартів фінансової звітності з встановленням регламенту щодо застосування МСФЗ.

- Україні потрібна надійна система управління для складання фінансових звітів за міжнародними стандартами фінансової звітності.

Сьогодні МСФЗ обов'язкові для всіх суб'єктів господарської діяльності – в 91 країні світу, для частини суб'єктів – в 6 країнах, дозволені до застосування поряд з національними стандартами – у 25 країнах. При цьому в більшості країн звітність відповідно до МСФЗ зобов'язані готувати публічні компанії, цінні папери яких обертаються на відкритих торгах [3].

Ціллю модернізації облікової системи є адаптація її до сучасних вимог міжнародної практики, вдосконалення законодавчо-нормативної бази, що регламентує облік та насамперед усунення наявних проблем, тобто: відсутність єдиних підходів до розроблення дієвих механізмів удосконалення системи обліку з урахуванням вимог міжнародних стандартів, недостатність розроблення питання переходу на єдині методологічні засади, а також створення уніфікованого організаційного та інформаційного забезпечення обліку.

Протягом останніх років у бюджетній сфері відбулись значні перетворення: змінилось бюджетне законодавство; впроваджено казначейське обслуговування бюджетних коштів та облік зобов'язань розпорядників коштів у системі органів казначейства; створено централізовану модель управління державними ресурсами через єдиний казначейський рахунок. В бюджетній сфері процеси реформування бухгалтерського обліку і фінансової звітності відбуваються дуже повільнішими темпами. Метою модернізації обліку в державному секторі є адаптація його до сучасних вимог міжнародної практики, усунення існуючих проблем, вдосконалення законодавчо-нормативної бази, що регламентує облік.

План рахунків бюджетної установи зазнав істотних змін.

Критичний аналіз положень «старого» та «нового» планів рахунків свідчить про наявність значної кількості суттєвих відмінностей між ними. По-перше, «новий» План рахунків застосовуватимуть всі суб'єкти державного сектору. Оскільки кожен суб'єкт державного сектору має свою специфіку, розробники Плану рахунків врахували це в його структурі, що складається з двох розділів – «Балансові рахунки» (класи 1 – 8) та «Позабалансові рахунки» (клас 9 та клас 0): 1. «Нефінансові активи»; 2. «Фінансові активи»; 3. «Кошти бюджетів та розпорядників бюджетних коштів»; 4. «Розрахунки»; 5. «Капітал та фінансовий результат»; 6. «Зобов'язання»; 7. «Доходи»; 8. «Витрати»; 9. «Позабалансові рахунки бюджетів та державних цільових фондів»; 0. «Позабалансові рахунки розпорядників бюджетних коштів та державних цільових фондів» [4].

Загалом структура та вибір об'єктів обліку, застосованих у Плані рахунків №1203 мають забезпечити прозорість облікових процесів, складання звітності та отримання об'єктивної інформації про фінансові операції, які здійснюються в держсекторі, будь-яким користувачем.

Проте справедливим є твердження, що проблемність формування Плану рахунків, який би відповідав вимогам гармонізації, проявляється, перш за все, у наявності в державному секторі різних підгалузей з власною специфікою. Також важливо досягти оптимального

складу рахунків і максимального охоплення ними усіх об'єктів обліку. Вирішення цих проблем лежить у площині розширення складу, підвищення рівня аналітичності та максимально зручної розрядності шифрування рахунків обліку [5, с. 157].

Значної трансформації зазнала фінансова звітність бюджетних установ у зв'язку з введенням в дію НП(С)БОДС 101 «Подання фінансової звітності».

Під час трансформації фінансової звітності та перенесенні показників важливо врахувати відмінність у розмірності фінансової звітності. Так, згідно з НП(С)БОДС 101, фінансова звітність складається в тисячах гривень (згідно з Наказом № 44 – у гривнях із копійками).

Основною складовою частиною трансформації фінансової звітності суб'єктів державного сектору є трансформація балансу.

Основними етапами трансформації балансу є:

1) аналіз облікової інформації суб'єкта державного сектору, представленої в первинних документах, меморіальних ордерах, аналітичних відомостях, книзі «Журнал-Головна»;

2) складання коригуючих бухгалтерських проведення стає необхідним у випадку виявлення розбіжності між порядком обліку активів, капіталу та зобов'язань суб'єктів державного сектору згідно з НП(С)БОДС та порядком обліку, що діяв до впровадження стандартів;

3) перенесення сальдо рахунків бухгалтерського обліку здійснюється після встановлення відповідності рахунків Плану рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ та Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі; у випадку відсутності прямої відповідності між рахунками проводиться процедура рекласифікації, яка може означати як укрупнення рахунків (об'єднання), так і поділ рахунку на декілька нових рахунків. Підсумком процедури перенесення залишків та рекласифікації є закриття рахунків Плану рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ та відкриття рахунків Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі;

4) формування показників балансу за формою 1-дс, згідно з методикою складання, вихідними даними при цьому є оборотно-сальдова відомість по синтетичних рахунках, отримана в результаті здійснення попередніх етапів та згідно з новими рахунками.

Суттєвого удосконалення потребує і меморіально-ордерна форма обліку, яка застосовується в бюджетних установах. Використання меморіально-ордерної форми через свою трудомісткість веде до додаткових вибірок інформації та її перегрупування при складанні звітності.

Для модернізації системи обліку в державному секторі необхідним є формування єдиної нормативно-правової бази, адаптованої до міжнародних норм та вимог, удосконалення методології обліку та складання звітності, запровадження інформаційних технологій.

Проте слід зазначити, що, незважаючи на очевидну необхідність застосування МСФЗ у процесі ведення бухгалтерського обліку в Україні, механічне перенесення та застосування облікових стандартів Ради з Міжнародних стандартів фінансової звітності без урахування національних економічно-правових особливостей є неефективним. Саме тому перехід вітчизняних суб'єктів господарювання до використання в обліку МСФЗ є можливим після детального вивчення кожного з положень Міжнародних стандартів та перенесення їх на українську основу. Лише такий підхід до гармонізації вітчизняного бухгалтерського обліку і фінансової звітності з МСФЗ дасть реальний та ефективний результат.

Ураховуючи все викладене, можна підсумувати, що на сьогоднішній день МСФЗ є ефективним засобом міжнародної інтеграції та частиною сталого економічного розвитку для України. Використання МСФЗ має суттєві переваги перед П(С)БО для більшості підприємств та користувачів їхньої фінансової звітності. А для швидкої та ефективної гармонізації бухгалтерського обліку та фінансової звітності з Міжнародними стандартами

необхідно розробити таку систему правових засад та методологічних підходів, які б давали змогу вдосконалювати та модернізувати аспекти ведення бухгалтерського обліку та звітності в Україні.

Процес застосування МСФЗ повинен бути поступовим та цілеспрямованим. Необхідно розробити такі нормативно-правові засади та методологічні підходи, які б давали змогу усунути недоліки вітчизняної системи обліку, а також удосконалювали б та модернізували основні аспекти ведення бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні.

Список використаних джерел

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : закон України від 16.07.99 р. №996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
2. Загальні вимоги до фінансової звітності [Електронний ресурс]: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1, затверджене наказом Міністерства фінансів України № 73 від 07 лютого 2013 року. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13/page5>.
3. Впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності: краща світова практика, українські реалії та досвід країн СНД / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nabu.com.ua/Analytics/MSFO.pdf>.
4. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі. [Електронний ресурс] Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.2013 року № 1203 – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/en/z0161-14>.
5. Хорунжак Н. М. План рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі: концепція та розвиток / Н. М. Хорунжак // Науковий вісник Мукачівського державного економічного університету. Серія Економіка. – Випуск 2(6). – 2016. – С. 157-162.

Ямборко Г.А.

кандидат економічних наук, доцент

ВДНЗ Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
м. Київ, Україна

ВПЛИВ ПРОЦЕСУ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА НА ЯКІСТЬ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ УКРАЇНИ

Розвиток та поступова інтеграція України до Європейського Союзу потребує належної імплементації європейського і вітчизняного законодавства для досягнення макроекономічної стабілізації, підвищення ефективності економіки, впровадження європейських норм і стандартів в економіку, соціальну політику, освіту, науку та адаптації українського законодавства до правових норм ЄС. Важливим при адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу відповідно до Закону України «Про загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу», є гармонізація нормативної бази бухгалтерського обліку з Постановою Європейського парламенту та Ради Європейського Союзу від 19 липня 2002 року про застосування міжнародних стандартів фінансової звітності. Саме цим Законом бухгалтерський облік компаній визначено однією з пріоритетних сфер, в яких здійснюється адаптація законодавства України. Характерною ознакою процесу європейської інтеграції України та належного виконання Україною Угоди про асоціацію з ЄС, є прийняття Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», яким передбачено виконання засадничих положень Директив ЄС щодо